

Mira Hynninen

MIKÄ VAIKUTTAA HUUMERATTI- JUOPUMUSTEN TUOMIOIDEN PITUU- TEEN JA MÄÄRÄTTYYN AJOKIEL- TOON KYMENLAAKSON ALUEELLA?

Opinnäytetyö

Tradenomi (AMK)

Liiketalouden koulutus

2023

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Tradenomi
Tekijä/Tekijät	Mira Hynninen
Työn nimi	Mikä vaikuttaa huumerattijuopumusten tuomioiden pituuteen ja määrättyyn ajokieltoon Kymenlaakson alueella?
Toimeksiantaja	Asianajotoimisto Advokatura Ky
Vuosi	2023
Sivut	33 sivua
Työn ohjaaja(t)	Yrjö Tyni

TIIVISTELMÄ

Tässä kvalitatiivisessa opinnäytetyössä tutkitaan huumausainerattijuopumuksia Kymenlaakson alueella vuonna 2022 ja selvitetään, miten veressä eri aineiden pitoisuudet vaikuttavat rangaistukseen ja sen pituuteen sekä ajokieltoon. Tavoitteena on tutkia Kymenlaakson käräjäoikeuden tuomioita ja verrata niitä poliisin ajokieltoaulukkoon, jotta saataisiin selville, millaisia ajokieltoja seuraa mistäkin rangaistuksesta.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys on seuraava: Miten verestä löydetty eri aineet ja niiden pitoisuudet vaikuttavat ajokieltoon ja rangaistuksen pituuteen?

Ennen tutkimuksen aloitusta kerättiin Kymenlaakson käräjäoikeudelta 20 tuomiota. Tutkimusta varten haastateltiin myös kahta entistä syyttäjää asianajotoimistossa Kotkassa. Haastatteluilla pyrittiin saamaan tietoa ajokieltoprosesista sekä huumausainerattijuopumuksista ja siitä, miten niitä tutkitaan. Bonus-kysymyksenä haluttiin kuulla, miten kyseiset rikokset ovat muuttuneet viimeisen 10 vuoden aikana. Haastattelut ja tutkimusaineisto olivat yhteneväisiä. Muina materiaaleina tutkimuksessa on käytetty juridista kirjallisuutta, lainsäädäntöä sekä aihetta tukevia, alkuperältään luotettavia internetsivustoja. Esi-merkkinä Suomen poliisi ja Terveystieteiden tutkimuskeskus.

Tutkimuksen mukaan ajokielto määrätään kaikissa huumausainerattijuopumustapauksissa. Huumerattijuopumusten rangaistuksen määrääminen on epämääräisempi kuin alkoholirattijuopumuksissa sillä se, mikä vaikuttaa rangaistuksen pituuteen on aine, ei määrä. Mitä kovempia aineita verestä löytyy, sen kovempi on rangaistus, muutamia pieniä yksityiskohtia lukuun ottamatta.

Asiasanat: huumerattijuopumus, ajokielto, rangaistus

Degree title	Bachelor of Business Administration
Author	Mira Hynninen
Thesis title	Length of sentence in the event of driving under influence in the Kymenlaakso region sentence
Commissioned by	Advokatura Ky
Time	2023
Pages	33 pages
Supervisor	Yrjö Tyni

ABSTRACT

In this qualitative thesis, drug-induced intoxication among drivers in the Kymenlaakso area in 2022 was investigated with the objective of examining how the concentrations of different substances in the blood affect the severity of punishment and the length of the driving ban. The aim was to study the judgments of the Kymenlaakso district court and compare them to the driving ban table provided by the police in order to study how the punishment affects the length of the driving ban.

Before the start of the study, 20 judgments were collected from the Kymenlaakso District Court. Also, two former prosecutors at the law office in Kotka were interviewed. The interviews were aimed at obtaining information about the driving ban process as well as drug and alcohol intoxication and how they are investigated. The interviewees were also questioned about how these kinds of violations have changed over the past 10 years.

According to the study, a driving ban is imposed in all cases of drug intoxication. Determining the severity of punishment for driving under the influence of drugs is more vague than doing so for driving under the influence of alcohol because it is the content of the substance, not the amount, that dictates the punishment. In general, it can be said that the more potent substances found in the blood, the harsher the punishment.

Keywords: driving, drugs, driving ban, punishment

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSMENETELMÄT	6
2.1	Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä	6
2.2	Teemahaastattelu.....	6
2.3	Tutkimuksen tuottaminen	6
3	HUUMAUSAINERATTIJUOPUMUSTEN KÄSITTELYPROSESSI.....	7
3.1	Keskeiset termit.....	9
3.1.1	Huumausainerikos.....	9
3.1.2	Rattijuopumus	10
3.1.3	Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta	13
3.1.4	Ajokielto.....	13
3.1.5	Huumausaineet ja niiden vaikutus ajokykyyn	14
3.2	Oikeustapaus KKO:2009:73.....	16
3.3	Rangaistusseuraamus.....	17
4	AJOKIELTOON MÄÄRÄÄMINEN	19
5	HUUMAUSAINERATTIJUOPUMUSTEN TUOMIOT KYMENLAAKSON ALUEELLA VUONNA 2022	22
5.1	Tapaukset Kymenlaakson käräjäoikeudessa	23
5.2	Asiantuntijoiden haastattelut	25
6	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	27
	LÄHTEET	30

KUVALUETTELO

Kuva 1. Rattijuopumus

Kuva 2. Törkeärattijuopumus

Kuva 3. Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on laadittu yhdessä toimeksiantajan eli Asianajotoimisto Advokatura Ky:n kanssa. Tutkimuksessa aiheena on tarkastella huumausaineita ja sitä, miten niiden pitoisuudet kuljettajan verenkierrossa vaikuttavat ajokieltoon ja rangaistuksen pituuteen. Kyseistä aihetta olin jo pyöritellyt mielessäni koulu-urani alkuajoista lähtien, sillä ne ovat mielenkiintoisia tapauksia. Oli siis varmaa, että aihe tulisi liittymään rikosoikeuteen. Yksi syy lähteä tutkimaan huumausainerikoksia ja niiden vaikutusta tuomioihin oli se, kun niistä on tullut nykypäivänä todella yleisiä ja niitä tapahtuu päivittäin.

En ole aiemmin perehtynyt siihen, millaisia tuomioita erilaisista tapauksista voi saada, joten mielenkiintoista tästä tekee myös se, että tämä tulee olemaan samalla opettavaista. Pohdittuani pitkään, minkä tyyppisen aiheen keksin huumerrattijuopumuksista, päädyin seuraavaan tutkimuskysymykseen:

Mikä vaikuttaa huumerrattijuopumusten tuomioiden pituuteen ja määrättyyn ajokieltoon Kymenlaakson alueella?

Tästä vieläkin mielenkiintoisemman tekee se, kun kyseessä on oma maakunta. Haluan tutkia tarkasti, miten paljon rattijuopumuksia täällä tapahtuu, mistä ei puhuta tai mitä emme näe. Lisätutkimuskysymykseksi olen valinnut seuraavan: ”Miten verestä havaittavat eri aineet vaikuttavat ajokieltoon ja rangaistuksen pituuteen?” Itselläni ei ole minkäänlaista kokemusta ajokiellosta, ei omakohtaista tai työn puolesta. Koin, että vaikka kokemusta ajokielloista, huumausainerikoksista ja niiden rangaistuksista ei ole, niin en näe estettä tutkia kyseistä aihetta opinnäytetyössäni. Aihe on mielenkiintoinen ja olen tyytyväinen, että olen saanut apua entisiltä syyttäjiltä, sekä tutkittavaksi noin parikymmentä oikeustapausta Kymenlaakson käräjäoikeudelta rangaistuksineen.

Työssä huumausainerattijuopumusprosessia käydään läpi ja sitä, miten erilaiset huumausaineet ja niiden mahdolliset pituudet vaikuttavat ajokiellon pituuteen sekä henkilön ajokykyyn liikenteessä. Prosessin läpikäymisen kannalta on helppoa lähteä tutkimaan ja avaamaan Kymenlaakson käräjäoikeuden tapauksia.

2 OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimusmenetelmänä tässä opinnäytetyössä käytän kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää ja teemahaastattelua. Seuraavissa luvuissa 2.1–2.3 avaan tutkimuksen kulkua.

2.1 Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä

Tutkimuksessani laadullista tutkimusmenetelmää hyödynnetään Kymenlaakson käräjäoikeuden tuomioiden purkamiseen. Tutkittavia yksilöitä ei valita suurta määrää ja tapauksia tutkitaan perusteellisesti, joten laatu aineistossa on oltava tärkeää (Eskola & Suoranta 2022, 60–61). Tavoitteenani siis on saada selville Kymenlaakson alueen huumerattijuopumusten tuomioiden vaikutusta poliisin määräämiin ajokieltoihin, ja tässä kaikkein parhaimmaksi vaihtoehdoksi osoittautui kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä. Kvalitatiivinen tutkimus usein pyrkii vastaamaan kysymyksiin miten, miksi ja millainen (Puusa & Juuti, 2020). Tutkimukseni ei painotu siihen, kuinka moni on syyllistynyt huumausainerattijuopumukseen tai kuinka paljon huumausaineita henkilö on käyttänyt, vaikka kyseisiä asioita myös opinnäytetyössäni käsitellään. Pääpaino on tuomioiden vaikutuksesta ajokiellon pituuteen. Valitsemaani tutkimusmenetelmää käyttäen perehdyn tuomioihin, joita lähdetään analysoimaan huumausaine/rangaistus/ajokieltotaulukon avulla.

2.2 Teemahaastattelu

Haastattelu eli puolistrukturoitu haastattelumenetelmä tehtiin asianajotoimisto Advokatura Ky:n tiloissa Kotkassa, jossa haastateltavina on kaksi entistä syytäjää. Heille luotiin 5 kysymystä, jotka liittyvät huumausainerattijuopumukseen, niiden rangaistuksiin sekä ajokieltoihin. Haastattelun tarkoituksena on tukea aineistoa tutkimuksessa ja saada asiantuntijoilta tietoa tutkimuskysymykseen.

2.3 Tutkimuksen tuottaminen

Tutkimusta lähdetään tuottamaan avaamalla haastateltavien henkilöiden kertomuksia ja analysoiden Kymenlaakson käräjäoikeuden tuomiota. Käräjäoikeuden tuomioista ja rangaistuksista tehdään taulukko, jota verrataan poliisin

ajokieltoaulukkoon. Täten pystytään havainnollistamaan, minkälaisia ajokieltoja syytetyt ovat saaneet muiden rangaistuksien lisäksi. Taulukon avulla myös pohditaan, miten huumausaine sekä niihin liittyvät rikokset vaikuttavat rangaistuksen pituuteen ja onko tapauksissa eroavaisuuksia.

3 HUUMAUSAINERATTIJUOPUMUSTEN KÄSITTELYPROSESSI

Huumausaineita koskevat rangaistussäännökset on sijoitettu rikoslain (19.12.1889/39) 50. lukuun. Huumausainerattijuopumuksista annettujen rangaistusten tasoa voidaan soveltaa tavallaan samaa periaatetta kuin alkoholi-rattijuopumuksissa. Aluksi eritellään tapaukset, joissa ei ole samassa tuomiossa muita sivurikoksia vaikuttamassa rangaistuksen määrään. Kuitenkin lähes poikkeuksetta huumerattijuopumustuomioissa annetaan samalla rangaistus huumausaineenkäyttörikoksesta. (Siro 2017, 2) Huumausaineiden kohdalla on nollatoleranssia, jolloin pienikin huumausaineen käyttö riittää rattijuopumuksen tunnusmerkistön täyttämiseen.

Huumausainerattijuopumusprosessi alkaa yleensä siitä, kun poliisi tai muu viranomainen tavoittaa liikenteessä esimerkiksi päihtyneen kuljettajan, jota on syytä epäillä rattijuopumuksesta tai jopa törkeästä rattijuopumuksesta. Esimerkkitapauksena voisi olla se, että poliisipartio pysäyttää kuljettajan A tiensivuun, sillä heillä on syytä epäillä rattijuopumuksesta ajotyylin perusteella. Ajoneuvon A:lle syntyy pysähtymisvelvoite (Tieliikennelaki 729/2018, 93. §.). Poliisi voi tehdä kuljettajalle huumeepikatestin eli tikkutestin tai viedä suoraan laboratoriotutkimuksiin terveystakeskukseen tai sairaalaan verikokeita varten, jossa tulokset ovat 100-prosenttisesti varmoja. Tällöin epäillyn limakalvoilta otetaan näyte, jonka jälkeen poliisi asettaa sen laattaan, joka havaitsee yleisimmät huumausaineet, esimerkiksi kannabiksen. Tien sivussa epäillyltä kysytään peruskysymyksiä, kuten esimerkiksi mistä on tulossa, minne on menossa ja myöntääkö hän rikoksen. Valtaosa epäillyistä huumausainerattijuopumuskuksista myöntää rikoksen paikan päällä. Samassa A määrätään väliaikaiseen ajokieltoon ja häneltä otetaan ajokortti pois. (Ajokorttilaki 29.4.2011/386, 70. §.). Tämä on harvinaista huumerattijuopumustapauksissa, sillä ensin pyritään minimoimaan kohdehenkilölle aiheutuva haitta. Joten henkilö yleensä määrätään ajokieltoon vasta silloin, kun verikokeiden tulos näyttää positiivista

huumausaineelle. Tällöin rattijuopumusepäily vahvistuu. Keskusrikospoliisilta tulee laboratorionäytteet, joista käyvät ilmi kuljettajan huumausaineiden määrät ja pitoisuudet.

Rattijuopumusepäily käynnistää rikosprosessin. Rattijuopumusepäilystä puhutaan silloin, kun esitutkintaviranomainen eli yleensä poliisi on kirjannut asiasta rikosilmoituksen. On syytä epäillä henkilön syylistyneen rattijuopumusrikokseen. Rattijuopumusrikokset on kirjattu rikoslakiin. Yleisimpiä nimikkeitä ovat rattijuopumus sekä törkeä rattijuopumus. Huumerattijuopumus tapauksissa tuomioistuin määrää rangaistukset sekä ajokieltomääräys kulkee vierellä. Poliisi voi määrätä kuljettajan heti väliaikaiseen ajokieltoon. (Ajokorttilaki 64. §.).

Huumausainerattijuopumuksia käsitellään kirjallisella menettelyllä, mikäli syytetty tunnustaa rikoksen ja rikoksesta säädetty rangaistus on enintään 2 vuotta vankeutta (Syyttäjänlaitos, s.a.). Mikäli syytetty ei myönnä rikosta, syytetty haastetaan oikeuteen vastaamaan syytteistä. Sakkomenettely ei ole vaihtoehtona huumausainerattijuopumustapauksissa, sillä sitä voidaan käyttää vain lievimmissä rattijuopumustapauksissa.

Poliisin esitutkinnan jälkeen tapaus viedään syyttäjälle, jossa syyttäjä käy esitutkintamateriaalin läpi. Tämän jälkeen prosessi etenee joko kirjalliseen menettelyyn käräjäoikeudessa, jolloin tuomari tekee ratkaisun poliisin aineiston perusteella tai suulliseen pääkäsittelyyn. Tuomion pohjalla olevat asiakirjat koostuvat syytteestä, syytetyn henkilön mahdollisesta tunnustuksesta ja muista mahdollisista asianomaisten esittämistä lausunnoista. Asianosaisten ei tarvitse olla paikalla asiaa ratkaistaessa, ellei asian selvittäminen edellytä todistajien lausuntoja, jolloin täytyy olla suullinen pääkäsittely. Loppujen lopuksi käräjäoikeustuomari tekee päätöksen käsittelyn muodosta, sillä rikossyyte perustuu yleensä sekä selkeään että kiistattomaan näyttöön veren huumausainepitoisuudesta. (Minilex.fi, s.a.)

Käräjäoikeus antaa tuomion sakon määrästä tai mahdollisesta vankeudesta. Tämän jälkeen tapaus siirtyy takaisin poliisin käsittelyyn, jonka jälkeen poliisi määrittää ajokiellon pituuden käräjäoikeuden tekemän päätöksen perusteella.

3.1 Keskeiset termit

Seuraavissa luvuissa 3.1.1–3.1.5 on esitetty keskeisimpiä termejä opinnäytetyöni aiheesta.

3.1.1 Huumausainerikos

Rikoslain 50. luvun 1. §:ssä on kirjattu, mitä tarkoitetaan huumausainerikoksella:

1) valmistaa tai yrittää valmistaa huumausainetta taikka viljelee tai yrittää viljellä kokapensasta, kat-kasvia (Catha edulis) tai Psilocybesieniä,

2) viljelee tai yrittää viljellä oopiumiunikkaa, hamppua tai meskaliinia sisältäviä kaktuskasveja käytettäväksi huumausaineena tai sen raaka-aineena taikka käytettäväksi huumausaineen valmistuksessa tai tuotannossa,

3) tuo tai yrittää tuoda maahan taikka vie tai yrittää viedä maasta taikka kuljettaa tai kuljetuttaa tai yrittää kuljettaa tai kuljetuttaa huumausainetta,

4) myy, välittää, toiselle luovuttaa tai muulla tavoin levittää tai yrittää levittää huumausainetta, tai

5) pitää hallussaan tai yrittää hankkia huumausainetta, on tuomittava huumausainerikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Huumausainerikos käsitteenä on jaettu viiteen kohtaan. Ensimmäisenä ja toisena kohtana käsitellään huumausaineen valmistusta sekä viljelyä tai niiden yrittämistä. Valmistamisella tarkoitetaan tuotantoa ja eri tapoja, joilla huumausaineita valmistetaan. Valmistamisena pidetään myös huumausaineen puhdistamista ja muuntamista toiseksi huumausaineeksi. Huumausaineiden viljelyllä tarkoitetaan huumausainekasvien ja sienien kasvattamista, kuten kannabis. Aineiden viljelyn yritystä ei ole katsottu aiheelliseksi säätää rangaistavaksi, koska jo siinä vaiheessa, kun tekijä on kylvänyt tai istuttanut kasvin, hänen katsotaan viljelevän tätä kasvia. Näin ollen yritykselle ei jää viljelyssä juuri tilaa. (HE 180/1992.)

Kolmannessa kohdassa käsitellään huumausaineiden maahantuontia, maahantuonnin yrittämistä sekä kuljettamista tai niiden yrittämistä. Kysymys on

maahantuonnista tai maahantuonnin yrityksestä, silloin kun henkilö aikoo tuoda huumausaineet rajan ylitse maahan. (Siro 2017, 74) Huumausainetta kuljettava henkilö pitää yleensä huumausainetta hallussa, jolloin hän syyllistyy rikoslain 50. luvun 1. §:n 5 kohtaan eli huumausaineiden hallussapitoon. (Siro 2017, 75).

Neljännessä kohdassa määritellään huumausaineiden myynnistä, välittämisestä ja luovuttamisesta. Eli kaikki tarjoaminen, myyminen tai antaminen on huumausainerikoksena rangaistavaa. Sitten taas huumausaineen välittämisellä tarkoitetaan sitä, että huumausaine toimitetaan myyjältä toiselle henkilölle. Huumausainerikokseen voi syyllistyä ilman minkäänlaista kosketusta itse huumausaineeseen. (Hallituksen esitys... 180/1992.)

Viides kohta kriminalisoi huumausaineiden hallussapidon tai huumausaineiden hankintayrityksen kokonaisuudessaan. Hallussapidoksi luokitellaan kirjaimellisesti henkilön hallussa oleva huumausaine tai huumausaineen säilyttäminen. (Siro 2017, 79.) Rikoslain 5. luvun 1. §:n momentissa 2 kerrotaan, että yrityksestä rankaiseminen edellyttää, että tekijä on aloittanut rikoksen tekemisen ja saanut aikaan konkreettisen vaaran rikoksen täyttymisestä.

Rangaistus huumausainerikoksesta voi olla sakkoa tai vankeutta (Poliisi 2022):

- Huumausaineen käyttörikoksesta rangaistus on sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.
- Huumausainerikoksesta rangaistus on sakkoa tai vankeutta enintään kaksi vuotta.
- Törkeästä huumausainerikoksesta rangaistus on vähintään yksi tai enintään kymmenen vuotta vankeutta.

3.1.2 Rattijuopumus

Rattijuopumuksesta voidaan tuomita myös se, joka kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa käytettyään huumausainetta niin, että hänen veressään on ajon aikana tai sen jälkeen käytetyn huumausaineen vaikuttavaa ainetta tai sen aineenvaihduntatuotetta. Tämän momentin säännöstä ei sovelleta, jos mainittu

aine tai aineenvaihduntatuote on peräisin lääkevalmisteesta, jota kuljettajalla on ollut oikeus käyttää lääkärin määräyksestä. (Rikoslaki, 23. luku 3. §.)

Rattijuopumuksesta tuomitaan se, joka kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa käytettyään muuta huumaavaa ainetta kuin alkoholia taikka tällaista ainetta ja alkoholia niin, että hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on huonontunut. Rattijuopoista noin 10 prosenttia on iältään 18–24-vuotiaita. (Liikenneturva s.a.)

Kuvassa 1 esitetään ajokiellon normaalista kestosta ensikertalaiselle ja uusijalle määrättäessä ajokielto rattijuopumuksesta, jonka syynä on huumausaine, alkoholi ja muu huumaava aine tai muu huumaava aine.

Rangaistusseuraamus	Ajokiellon normaali kesto ensikertalainen (min. 1 kk)	Liukuma ensikertalainen	Ajokiellon normaali kesto uusija (min. 6 kk)	Liukuma uusija
alle 40 päiväsakkoa	2 kk	1 kk-3 kk	7 kk	6 kk-8 kk
40-49 päiväsakkoa	2 kk 2 vko	1 kk 2 vko - 3 kk 2 vko	7 kk 2 vko	6 kk 2 vko-8 kk 2 vko
50-59 päiväsakkoa	3 kk	2 kk-4 kk	8 kk	7 kk-9 kk
60-69 päiväsakkoa	4 kk	3 kk-5 kk	8 kk 2 vko	7 kk 2 vkoa-9 kk 2 vko
yli 69 päiväsakkoa	5 kk	4 kk-6kk	9 kk	8 kk-10 kk
vankeutta	6 kk	5 kk-5 vuotta	10 kk	9 kk-5 vuotta

Kuva 1. Rattijuopumus. (Ajokiellot 2022)

Ensikertalaisella kuljettajalla tarkoitetaan sitä, joka ei edeltävän 5 vuoden aikana ole syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopumukseen, törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai vaarallisten aineiden kuljetusrikokseen. Uusijalla taas tarkoitetaan kuljettajaa, joka edeltävän 5 vuoden aikana on syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopumukseen, törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai vaarallisten aineiden kuljetusrikokseen.

Seuraava aste rattijuopumuksessa on törkeä rattijuopumus, joka rikoslain 23. luvun 4. §:ssä määritellään seuraavasti:

Jos rattijuopumuksessa

1) rikoksentekijän veren alkoholipitoisuus on vähintään 1,2 promillea tai hänellä on vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai

2) rikoksentekijän kyky tehtävän vaatimiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut taikka

3) rikoksentekijä on käyttänyt muuta huumaavaa ainetta kuin alkoholia tai tällaista ainetta ja alkoholia niin, että hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut,

ja olosuhteet ovat sellaiset, että rikos on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen turvallisuudelle, rikoksentekijä on tuomittava törkeästä rattijuopumuksesta vähintään 60 päiväsakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Kuvasta 2 näkyy ajokiellon normaalista kestosta ensikertalaiselle ja uusijalle määrättäessä ajokielto törkeästä rattijuopumuksesta, jonka syynä on huumausaine, alkoholi ja muu huumaava aine tai muu huumaava aine.

Rangaistusseuraamus vankeutta (+oheisakko)	Ajokiellon normaali kesto ensikertalainen (min. 3 kk)	Liukuma ensikertalainen	Ajokiellon normaali kesto uusija A (min. 6 kk)	Liukuma uusija A	Ajokiellon normaali kesto uusija B (min. 1 vuosi)	Liukuma uusija B
alle 45 pv tai vain päiväsakkoja	7 kk	3 kk-8 kk	11 kk	6 kk-1 v	1 v 2 kk	1 v-1 v 4 kk
45-59 pv	8 kk	6 kk-10 kk	1 v	11 kk-1 v 1 kk	1 v 4 kk	1 v 2 kk-1 v 6 kk
60-79 pv	10 kk	8 kk-1 v	1 v 1 kk	1 v - 1 v 3 kk	1 v 6 kk	1 v 4 kk-1 v 8 kk
80 pv-4 kk	1 v	10 kk-1 v 2 kk	1 v 3 kk	1 v 1 kk-1 v 5 kk	1 v 8 kk	1 v 6 kk-1 v 10 kk
yli 4 kk	1 v 2 kk	1 v-5 vuotta	1 v 5 kk	1 v 3 kk-5 vuotta	1 v 10 kk	1 v 8 kk-5 vuotta

Kuva 2. Törkeä rattijuopumus. (Ajokiellot 2022)

Ensikertalaisella kuljettajalla tässä tapauksessa tarkoitetaan sitä, joka ei edeltävän 5 vuoden aikana ole syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopumukseen, törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai vaarallisten aineiden kuljetusrikokseen.

Törkeässä rattijuopumuksessa uusijat on jaettu kahteen osaan. Uusija A on kuljettaja, joka edeltävän 5 vuoden aikana on syyllistynyt rattijuopumukseen tai vaarallisten aineiden kuljetusrikokseen. Sen sijaan taas uusija B on kuljettaja, joka edeltävän 5 vuoden aikana on syyllistynyt törkeään rattijuopumukseen tai törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen. (Poliisi 2022)

Rikoksen tunnusmerkistö täyttyy myös silloin, kun hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on merkittävästi huonontunut sekä olosuhteet ovat sellaiset, että rikoksella on suurta vaaraa toisen ihmisen turvallisuudelle. (Liikenneturva s.a.)

3.1.3 Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta

Henkilö, joka kuljettaa ajoneuvoa oikeudetta tai ilman pätevyyttä (esimerkiksi ajo-oikeus), on tuomittava kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi (Rikoslaki 23. luku 10. §).

Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta		
Taulukko ajokiellon normaalista kestoista, kun perusteena on kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta:		
Ajokiellon normaali kesto	Edellytykset	Liukuma
6 viikkoa	alle 21 päiväsakkoa	1 kuukausi-9 viikkoa
9 viikkoa	21-29 päiväsakkoa	7 viikkoa-3 kuukautta
3 kuukautta	30-33 päiväsakkoa	2-4 kuukautta
4 kuukautta	34-37 päiväsakkoa	3-5 kuukautta
5 kuukautta	38-41 päiväsakkoa	4-6 kuukautta
6 kuukautta	yli 41 päiväsakkoa	5-6 kuukautta

Kuva 3. Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta (Ajokiellot 2022)

Oheisessa taulukossa on tietoa poliisin nettisivuilta, jossa määritellään ajokiellon normaali kesto, kun syynä on kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta.

3.1.4 Ajokielto

Ajokielto tarkoittaa henkilön ajo-oikeuteen kohdistuvaa turvatoimenpidettä, jonka seurauksena henkilöltä otetaan ajokiellon ajaksi ajo-oikeus pois. Tällä toimenpiteellä pyritään estämään henkilön osallistuminen liikenteeseen silloin, kun edellytykset siihen puuttuvat moitittavan teon tai muun syyn vuoksi. (Hallituksen esitys... 212/2010.) Vaikka henkilö olisikin ajokiellossa, niin silti ajo-oikeuden haltijuus ei katoa.

3.1.5 Huumausaineet ja niiden vaikutus ajokykyyn

Huumausaineiden vaikuttavat aineet vaihtelevat aineittain. Ne voivat aiheuttaa aistiharhoja, lamaannuttaa tai kiihottaa keskushermostoa. Huumeiden ja lääkeaineiden aiheuttamat onnettomuudet muistuttavat alkoholin aiheuttamia onnettomuuksia, koska onnettomuuteen johtaneet fyysiset ja psyykkiset vaikutukset ovat usein samanlaisia.

Kannabis on tätä nykyään yksi maailman käytetyimpiä huumausaineita, jopa Suomessa. Tavallisimmat kannabistuotteet ovat marihuana, hasis ja hasisöljy, jota saadaan Cannabis sativa -nimisestä hampukasvista. Miedointa näistä on marihuana ja vahvinta hasisöljy. Tärkein päihdyttävä aine kannabiksessa on delta-9-tetrahydrokannabinoli (THC). Toisena vaikuttavan tekijänä on CBD, jolla on rauhoittavia ja antipsykoottisia vaikutuksia. (Siro 2017, 43). Tavallinen marihuana-annos on 0,5–1 g ja hasisannos 0,3–0,5 g (Lappi-Seppälä ym. 2022).

Kannabiksen pääasiallinen vaikutus on keskushermostossa. Ihmisten toimintakyky heikkenee ja tämän seurauksena syntyy rentoutumisen sekä mielihyvän tunne. Toisilla voi olla päinvastainen kokemus, jolloin kannabiksen vaikutus voi johtaa ahdistuneisuuden tunteeseen. Eurooppalaisen tutkimuksen mukaan cannabis on alkoholin jälkeen yleisin päihde, joka todetaan vakavaan liikenneonnettomuuteen joutuneiden kuljettajien verinäytteissä. Päihde alentaa siis ajoneuvon kuljettajan kykyä arvioida kaikilla aisteillaan esim. nopeutta ja etäisyyttä. Nämä kaikki yhdessä alentuneen reaktio- ja koordinaatiokyvyn kanssa ne lisäävät huomattavasti riskejä liikenteessä. (Hakkarainen ym. 2014, 1683.)

Amfetamiini on suosituin synteettinen keskushermostoon käyvä huumausaine, joka luokiteltiin vasta huumeeksi vuonna 1968 Suomessa. Normaali kerta-annos on noin 0,2 g. Amfetamiinia voidaan käyttää suun kautta esim. tablettina, neulalla suonon sisäisesti tai nenän kautta jauhomaisena. Amfetamiini poistaa väsymyksen ja ruokahalun, ja käyttäjä saattaa olla useita päiviä nukkumatta ja syömättä. (Hakkarainen ym. 2014, 1681).

Amfetamiinin vaikutukset käyttäjällä riippuvat siitä, millaisessa mielentilassa tai seurassa sitä käytetään. Myös isona tekijänä on se, käytetäänkö ainetta yhdessä joidenkin muiden päihteiden kanssa ja onko käyttäjä kokenut vai ensikertalainen. Amfetamiinin psyykkisiä vaikutuksia ovat hyvänolon tunne ja energisyys. Aineen käyttäjästä voi myös tulla puhelias ja levoton, ja hän voi tuntea olonsa voimakkaaksi ja yliveriseksi tai jopa aggressiiviseksi ja vihamieliseksi. Keskushermoston lisäksi aine vaikuttaa myös esim. sydämeen ja keuhkoihin. Ruokahalu vähentyy, hengitys ja sydämen lyöntitiheys nopeutuvat, verenpaine kohoaa ja pupillit laajenevat. Suuremmat annokset aiheuttavat kuumeilua, hikoilua, päänsärkyä, näön hämärtymistä ja huimausta. Erittäin suurten annoksien vaikutuksia ovat mm. sydämen rytmihäiriöt, kouristukset ja koordinaatiokyvyn menetys esim. ajoneuvon hallinnassa. (Sairanen 2005a). Näiden edellä mainittujen sivuvaikutusten vuoksi amfetamiinin käytöllä on vaikutusta ajokykyyn ja vaaratilanteisiin liikenteessä.

Kokaiini on kemiallisesti valmistettu huumausaine. Sen vaikutus perustuu dopamiini-välittäjäaineen pitoisuuden kohoamiseen. Tästä seuraa keskushermostoa kiihdyttävä vaikutus. Kokaiinin välittömät psyykkiset vaikutukset ovat energinen sekä euforinen tunne, kohonnut vireystila ja puheliaisuus. Mahdollisesti kokaiinin vaikutukset voivat ilmetä myös edellä mainittujen oireiden vastakohtina, kuten pelkotiloja. Fyysisiä vaikutuksia ovat kiihtynyt hengitys sekä sydämen lyöntitiheys, verenpaineen ja ruumiinlämmön nouseminen. Unettomuus lisääntyy ja ruokahalu katoaa (Sairanen 2005b). Kokaiinin fyysiset ja psyykkiset sivuvaikutukset ovat haitallisia myös liikenteessä, jolloin henkilön ajokyky heikentyy.

Buprenorfiini on pitkävaikutteinen, puolisynteettinen opioidivalmiste, jota on alun perin käytetty kiputiloihin. Se alettiin myöhemmin tuntea opiaattiriippuvaisten vieroitus- ja korvauslääkkeenä. Buprenorfiini on yleisin huumaantumistarkoituksessa käytetty opioidi Suomessa. (Hietalahti 2005) Korkein oikeus on linjannut buprenorfiinin erittäin vaaralliseksi huumausaineeksi (KKO:2004:127) ja sen käyttö on laitonta ilman lääkärin määräystä. Sen vaikutuksena on silmien mustuaisten pieneneminen, käyttäjän tokkuraisuus ja välinpitämättömyys sekä motoriikka ja reaktiokyvyn heikentyminen. Kyseisen huumeannoksen puutos aiheuttaa voimakkaita vieroitusoireita käyttäjälle. Käyttäjän ajokyky hei-

kentyä huomattavasti ja on suuri riski liikenteessä, jos kuljettaja kärsii vierotusoireista, sillä hän on pahoinvoiva ja hermostunut, jonka seurauksena hän tekee helposti hätäisiä ratkaisuja ja suuria virhearviointeja.

Huumaavat lääkeaineet (Bentsodiatsepiinit) kuten esimerkiksi diazepam, temazepam, oksazepam, klonazepam ja alpratsolaami ovat yleisimpiä rauhoittavia lääkeaineita, jotka jaetaan niiden puoliintumisajan mukaisesti lyhyt-, keskipitkä- ja pitkävaikutteisiin valmisteisiin. Lääkeaineita voidaan käyttää lääkärin valvonnan alaisuudessa muun muassa unihäiriöiden hoitoon sekä ahdistuneisuuteen ja pelkotiloihin. Nämä lääkkeet eivät sovellu säännölliseen ja pitkäaikaiseen käyttöön, sillä ne vaikuttavat keskushermostoon ja aiheuttavat riippuvuutta (Kallio & Karttunen 2017).

Haittavaikutukset ovat vähäisiä pienillä annoksilla sekä lyhytaikaisella käytöllä. Yleisimpiä haittavaikutuksia ovat esimerkiksi uneliaisuus, väsymys, lihasheikkous, voimattomuus sekä tarkkaavaisuuden heikentyminen, joka vaikuttaa kuljettajan ajokykyyn liikenteessä heikentävästi.

3.2 Oikeustapaus KKO:2009:73

Tutkin Korkeimman oikeuden tapauksia, joissa huumausaineet olivat osallisena liikenneonnettomuuksissa. Eräässä tapauksessa kuljettaja oli ajanut autoa poltettuaan hasista. Häneltä löytyi verestä käytetyn huumausaineen aineenvaihduntatuotetta eli tetrahydrokannabinolihappoa. Tämän seurauksena syyttäjä vaati kuljettajalle rangaistusta rattijuopumuksesta ja huumausaineen käyttör rikoksesta. Kuljettaja myönsi rattijuopumuksen, mutta hänen mukaansa huumausaineen käyttör rikos sisältyy rattijuopumukseen, eikä siitä tulisi rangaista erikseen. (KKO:2009:73.)

Käräjäoikeus katsoi kuljettajan syyllistyneen rattijuopumukseen, jonka syytetty myönsi tapahtuneen. Huumausainetta koskevan syytteen käräjäoikeus hylkäsi, sillä se katsoi sen sisältyvän rattijuopumussyytteeseen. Käräjäoikeus tuomitsi syytetyn rattijuopumuksesta ja kahdesta muusta rikoksesta yhteisenä rangaistuksena 30 päiväsakon sakkorangaistukseen. (KKO:2009:73.)

Syyttäjä valitti hovioikeuteen vaatien huumausaineen käyttör rikosta tuomittavaksi erillisenä rikoksena sekä sakkorangaistuksen korottamista. Hovioikeus jätti kuitenkin voimaan käräjäoikeuden päätöksen, koska hovioikeus totesi, että tapauksessa sovellettiin 1.2.2003 voimaan tullutta rikoslain 23. luvun 3. §:n momentin 2 huumausaineen käyttöä tieliikenteessä koskevaa rattijuopumus säännöstä. Syyttäjä yritti vedota aiempaan samantapaisen KKO:n tapaukseen, jossa tuomion pohjana käytettiin ennen 1.2.2003 ollutta huumausaineen käyttör rikossäännöstä. (KKO:2009:73.)

Syyttäjä haki valituslupaa korkeimmalta oikeudelta, joka hyväksyttiin. Syyttäjän vaatimus on edelleen sama, eli hän vaatii huumausaineen käyttör rikosta tuomittavaksi erillisenä rikoksena sekä sakkorangaistuksen korottamista. Korkeimman oikeuden päätöksessä syytetty tuomittiin rattijuopumuksen lisäksi huumausaineen käyttör rikokseen. Käyttör rikos todettiin kuitenkin rikoksena niin vähäiseksi, että se ei anna aihetta yhteisen sakkorangaistuksen korottamiseen. (KKO:2009:73.)

Jäin pohtimaan käräjäoikeuden ja hovioikeuden päätöksiä. Miksi ei erikseen tuomittu huumausaineen käyttör rikoksesta ja miksi sakkorangaistus oli alhainen? Huumausaineen käyttö on kuitenkin rangaistavaa Suomessa, joten miksi sitä ei olla huomioitu päätöksissä. Onko kenties hasis huumeista miedoimpia, jota ei katsota niin rangaistavaksi rikokseksi? Olisiko tuomio ollut kenties toisenlainen, jos kyseessä olisi esimerkiksi kokaiini. Näitä päätöksiä lukiessani tulee mieleen, miksi päätökset vaihtelevat eri oikeusasteilla, vaikka laki on kaikille sama. Jos tapaus olisi käsitelty tänä vuonna, niin tuomio olisi todennäköisesti korkeampi.

3.3 Rangaistus seuraamus

Rangaistus seuraamuksia on monia erilaisia. Ne vaihtelevat riippuen siitä, onko tapauksessa kysymys useammasta rikoksesta, rikoksen laadusta sekä siitä onko syytetty rikoksen uusija. Huumausainerattijuopumustapauksissa yleisimpiä seuraamuksia ovat mm. seuraavat (Oikeus.fi, 2021):

Sakkorangaistus (päiväsakko) kuuluu syyttäjälle, jota ennen poliisi antaa sakkovaatimuksen. Syyttäjä määrää sakon niissä tapauksissa, joissa on annettava tuomio, joka ylittää 20 päiväsakkoa tai teosta, joka ei kuulu poliisin toimivaltaan (Syyttäjänlaitos s.a.). Päiväsakon summa lasketaan syytetyn verotuksesta saatavien tulojen mukaan tai muun saatavan selvityksen perusteella. (Matikkala 2021.)

Ehdollinen vankeusrangaistus tarkoittaa sitä, että tekijä tuomitaan vankeusrangaistukseen, jonka täytäntöönpanoa lykätään koeajaksi. Tuomittu ei joudu vankilaan. Tällaisen rangaistuksen koeaika on 1–3 vuotta. Sen tarkoituksena on antaa uusi mahdollisuus tuomitulle muuttaa toimintatapojaan. Mikäli tuomittu syyllistyy uuteen rikokseen koeaikana, tuomio muutetaan ehdottomaksi vankeusrangaistukseksi.

Yhdyskuntapalvelu on rangaistusmuoto ehdollisen vankeusrangaistuksen rinnalla. Siihen voidaan määrätä, mikäli rangaistuksen tuomio on enintään 8 kuukautta ehdollista vankeutta. Yhdyskuntapalvelua määrätään vähintään 14 tuntia ja enintään 240 tuntia. Yhdyskuntapalveluun voidaan ohjata tuomittu, mikäli hän itse antaa siihen suostumuksen ja hänen oletetaan suoriutuvan siitä. Rikosseuraamuslaitos hankkii paikan ja valvoo sen suorittamista. (Rikosseuraamuslaitos, 2022)

Rikosuhrimaksu on Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädettävä laki (Laki rikosuhrimaksusta 22.5.2015/669), jonka 1.–4. § kuuluvat seuraavasti:

1§

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään rikosentekijälle määrättävästä rikosuhrimaksusta. Lain tarkoituksena on vahvistaa rikoksen uhrien tukipalveluihin kohdennettavaa valtionrahoitusta rikosuhrimaksujen tuottoa vastaavalla määrällä.

2§

Maksuvelvollisuus

Rikosuhrimaksun on velvollinen suorittamaan se, joka tuomitaan rangaistukseen rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta. Maksuvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos tekijä oli rikosentekohetkellä alle 18-vuotias. Rikosuhrimaksun on velvollinen suorittamaan myös oikeushenkilö, joka tuomitaan yhteisösakkoon.

4 §

Maksun määrääminen

Tuomioistuin määrää rikosuhrimaksun rangaistuksen tuomitesaan. Sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010) mukaisessa menettelyssä rikosuhrimaksun määrää syyttäjä rangaistusmääräyksen yhteydessä ja poliisi, tullimies, rajavartija ja erätarkastaja sakkomääräyksen yhteydessä.

Rikosuhrimaksua ei saa määrätä, jos se olisi rahamäärältään kuin rikoksentekijälle tuomittava tai määrättävä sakko.

Rikosuhrimaksun summa on eri riippuen rikoksesta ja tuomion pituudesta. Oikeushenkilölle maksettava rikosuhrimaksu on 800 euroa. Muutoksenhakua voi jokainen hakea pääasian yhteydessä. Maksun täytäntöönpanosta kerrotaan 6. §:ssa. Rangaistusmääräyksen ja sakkomääräyksen yhteydessä määrätyn rikosuhrimaksun täytäntöönpanosta säädetään lisäksi sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain 38. §:n momentissa 2.

4 AJOKIELTOON MÄÄRÄÄMINEN

Huumausainerattijuopumuksissa ajokieltoon määrääminen tapahtuu prosessin lopussa. Ajokorttilaki (29.4.2011/386) käsittelee ajokieltoon määräämisestä 7. luvun 64. §:ssä seuraavasti:

Käräjäoikeuden on määrättävä moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettaja ajokieltoon, jos hänen todetaan syyllistyneen rikoslain 23 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen, 3 §:ssä tarkoitettuun rattijuopumukseen tai 4 §:ssä tarkoitettuun törkeään rattijuopumukseen taikka rikoslain 44 luvun 13 §:ssä tarkoitettuun vaarallisten aineiden kuljetusrikokseen.

Poliisilla on oikeus määrätä kuljettaja väliaikaiseen ajokieltoon, jos ajoneuvon kuljettaja on todettu syyllistyneen rikoslain 23. luvun 2. §:ssä tarkoitettuun törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen, 3. §:ssä tarkoitettuun rattijuopumukseen tai 4. §:ssä tarkoitettuun törkeään rattijuopumukseen. Väliaikainen ajokielto kuitenkin jatkuu vain siihen asti, kunnes ajokieltorikosasia on ratkaistu ja on tehty päätös varsinaisesta ajokiellosta. Ensisijainen ajokieltoseuraus ajokieltorikokseen syyllistymisessä on määräaikainen ajokielto. Tämän lisäksi voidaan tuomita sakkoa tai vankeusrangaistusta. Ajokielto voi olla enintään 5 vuotta. (Ajokorttilaki 7. § 64. mom.)

Ajokieltopauksissa poliisi käyttää apunaan poliisihallituksen ohjeistusta ajokieltoseuraamusten määräämisessä (Lappi-Seppälä ym. 2022). Niinpä poliisi voi määrätä kuljettajan väliaikaiseen ajokieltoon ja ottaa ajokortin tai jos ajokorttia ei ole vielä luovutettu, niin viranomainen ottaa kuljettajantutkintotodistuksen haltuunsa (Ajokorttilaki 70. §.):

- 1) jos on todennäköisiä syitä epäillä ajo-oikeuden haltijan syyllistyneen rikoslain 23 luvun 3 §:n 1 momentissa tai 4 §:ssä tarkoitettuun rattijuopumusrikokseen taikka rikoslain 44 luvun 13 §:ssä tarkoitettuun vaarallisten aineiden kuljetusrikokseen;*
- 2) jos on syytä epäillä ajo-oikeuden haltijan syyllistyneen törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai rikoslain 23 luvun 3 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuun rattijuopumusrikokseen*

Ajokieltoprosessi alkaa yleensä siitä, kun poliisi tai muu viranomainen tavoittaa esimerkiksi päihtyneen kuljettajan, jota on syytä epäillä rattijuopumuksesta tai jopa törkeästä rattijuopumuksesta. Tämän seurauksena kuljettaja voidaan määrätä väliaikaiseen ajokieltoon, jota jo aiemmassa tässä luvussa käsiteltiin. Esimerkkitapauksena voisi olla, että poliisipartio pysäyttää kuljettajan tiensivun, sillä on syytä epäillä rattijuopumuksesta ajotyylin perusteella. Poliisi voi tehdä kuljettajalle huumeepikatestin eli tikkutestin tai viedä suoraan laboratorio-tutkimuksiin verikokeita varten, jossa tulokset ovat 100-prosenttisesti varmoja. Samassa kuljettaja määrätään väliaikaiseen ajokieltoon ja häneltä otetaan ajokortti pois.

Huumausaineiden osalta tieliikenteessä on täysin nollatoleranssi. Huumausaineiden löytyminen kuljettajan verestä täyttää rattijuopumuksen tunnusmerkistön, vaikka aineilla ei olisi vaikutusta ajokykyyn. On myös erilaisia lääkevalmisteita, joita käytetään huumaavana aineena tai reseptilääkityksenä.

Varsinainen ajokielto, joka määrätään poliisin lupavalvonnassa, voidaan kuitenkin määrätä vasta, kun rikosasiassa on saatu syyksi luettava ratkaisu eli syyttäjän määräämä sakko tai tuomioistuimen tuomio. Ajokiellon pituuden määräämisen ratkaisemiseksi tarvitaan syyttäjän tai tuomarin rangaistus päätös rikoksesta, minkä jälkeen poliisi päättää ajokiellon pituudesta kirjallisessa menettelyssä.

Päätöksen tultua poliisi aloittaa ajokieltomääräämisprosessin. Ensimmäisenä selvitetään asiaa asianomaisen mahdollisella kuulemisella. Asianomaisella on oikeus tulla kuulluksi rikosasiassa hallintolain (6.6.2003/434) 34. §:n mukaan, jolloin on mahdollista antaa selvitys ajo-oikeuden tarpeellisuudesta sekä sen vaikutuksesta toimeentuloon. Kuuleminen tapahtuu pääsääntöisesti kirjallisella menettelyllä, mutta painavan syyn vuoksi voidaan myös hoitaa suullisesti, esimerkiksi jos kuljettaja on mahdollisesti kirjoitus- tai lukutaidoton. Kuljettajan antama vastine voi alentaa ajokieltoa korkeintaan kuukaudella, mutta lakisääteistä minimikieltoa ei voi alittaa.

Päätös ajokiellosta annetaan aina kirjallisena sekä päätöksessä on tuotava ilmi, mihin ajokiellon pituus perustuu ja miksi se on määrätty. Ajokiellon pituus on vähintään yhden kuukauden ja enintään viisi vuotta. Sen pituus määrätään suhteessa vakavuuteen ja törkeyteen. Törkeissä ajokieltorikoksissa vähimmäisrangaistus on kolme kuukautta. Henkilöllä, joka sitten uusii rikoksen, vähimmäisrangaistus on puoli vuotta.

Ennen ajokieltoon määrättiin käräjäoikeudessa. Ajokieltomääräykset ovat siirtyneet poliisille 1.6.2019 alkaen. Tämä oli seurausta ajokorttilakiin tulleesta muutoksesta.

On myös olemassa käytäntö nimeltään ehdollinen ajokielto. Ajokorttilaissa säädetään ehdolliseen ajokieltoon määräämisestä seuraavasti:

Käräjäoikeus voi, jollei yleinen etu muuta vaadi, määrätä ajokiellon ehdollisena, jos ajo-oikeus on ajokieltoon määrättävälle ammatin takia välttämätön tai jos siihen on muu erityisen painava syy eikä teosta ole aiheutunut vaaraa toisten turvallisuudelle. (Ajokorttilaki 7. luku 67. §.)

Ehdolliseen ajokieltoon voidaan määrätä, vaikka henkilö olisikin syyllistynyt rattijuopumukseen tai törkeään rattijuopumukseen. Tämän tyyllisissä tapauksissa käräjäoikeuden täytyy määrätä ehdollisen ajokiellon yhteydessä alkolukolla valvottu ajo-oikeus. (Ajokorttilaki 7. luku 67a. §.)

Käräjäoikeus voi asettaa tuomitun henkilön koeajalle, ja sen ajan ehdollinen ajokielto on voimassa. Koeaika on vähintään vuoden ja enintään kolme vuotta.

Kuten laissakin säädetään, niin esimerkiksi syyksi ehdolliselle ajokiellolle voidaan mainita työhön liittyvä ajo-oikeuden tarve tai jokin muu pätevä syy. (Ajokorttilaki 7. luku 67. §.) Tällaisia syitä ehdolliseen ajokieltoon voivat olla esimerkiksi sellaiset ammatit, joissa syytetty tarvitsee ajo-oikeutta elantonsa takia, kuten esimerkiksi ammattikuljettajat. Näissä tapauksissa ajo-oikeuden menettäminen olisi liian suuri rangaistus, jolla olisi laajemmat vaikutukset syytettyyn sekä mahdollisesti hänen perheeseensä ja perheen elantoon. Ehdollisen ajokiellon edellytyksenä on ajokorttilain 67. luvun 1. §:n mukaan se, että teosta ei ole aiheutunut vaaraa toisten turvallisuudelle. (Matikkala 2021).

Uudistuksen myötä poliisi määrää ajokiellon sen jälkeen, kun liikennerikos on ratkaistu joko sakkomenettelyssä tai tuomioistuimessa. Lisäksi ajokieltomenettelyä uudistetaan muun muassa siten, että poliisi voi kuulla kuljettajaa jo tapahtumapaikalla. Poliisin ajokieltopäätökseen voi vaatia oikaisua ja sen jälkeen valittaa hallinto-oikeuteen. (Oikeus.fi 2018)

5 HUUMAUSAINERATTIJUOPUMUSTEN TUOMIOT KYMENLAAKSON ALUEELLA VUONNA 2022

Opinnäytetyöni tarkoituksena on vertailla ja tutkia, minkälaisia huumeratti-juopumuksia Kymenlaakson alueella on tapahtunut vuonna 2022 ja miten niiden määrät ja pitoisuudet vaikuttavat rangaistuksien pituuteen sekä missä tapauksissa kuljettaja syyllistyy ajokieltoon.

Käräjäoikeudelta on tullut kaksikymmentä tuomiota aiheeseen liittyen, ja näitä seuraavassa luvussa käsitellään. Haastattelin myös kahta entistä syyttäjää asianajotoimistossa Kotkassa, jotka kertoivat koko prosessista ja heidän oman näkökantansa siihen, miten rikokset ovat mahdollisesti muuttuneet viimeisin 10 vuoden aikana.

Haastateltavat pysyvät anonyymeina. Tässä tutkimuksessa heistä käytetään nimitystä Haastateltava A ja Haastateltava B. Haastateltava A on ollut 20 vuotta syyttäjänä ja Haastateltava B on ollut 10 vuotta.

5.1 Tapaukset Kymenlaakson käräjäoikeudessa

Opinnäytetyössä tutkittiin kahtakymmentä Kymenlaakson alueella vuonna 2022 tapahtunutta huumausainerattijuopumusta. Pääasiassa tutkittiin sitä, miten aineiden pitoisuudet veressä vaikuttavat rangaistuksen pituuteen ja ajokieltoon. Ajokieltojen määrääminen on siirtynyt poliisille jo vuonna 2019, joten halusin tutkia poliisin sivulta saadun taulukon (ks. kuva 1.) perusteella, että minkä pituiseen ajokieltoon tapausten henkilöt on mahdollisesti määrätty.

Tapaukset taulukoitu pääpiirteittäin seuraavasti:

- Aineet
- Rangaistuksen pituus
- Mahdollinen rikoksen uusija (koventamisperuste)
- Ajokiellon pituus.

Taulukko 1. Kymenlaakson käräjäoikeuden tuomiot vuonna 2022.

TAPAU	AINEET	RANGAIS- TUS	KOVENTA- MISPERUSTE	AJOKIELTO
1	Diatsepaami Fenatsepaami Alpratsolaami Norbuprenorfiini Amfetamiini Buprenorfiini Oksatsepaami Tematsepaami Nordiatsepaami	10kk vankeutta	X	9kk – 5 vuotta
2	Kannabis	Normaalisti 40 päiväsakkoa. Pidätysvähennys. 24 päiväsakkoa		2kk
3	Amfetamiini	55 päiväsakkoa		3kk
4	Kannabis	45 päiväsakkoa		2kk 2vko
5	Amfetamiini Oksatsepaami Alpratsolaami	65 päiväsakkoa		4kk
6	Diatsepaami Tematsepaami Buprenorfiini Nordiatsepaami	110 päiväsakkoa		5kk
7	Amfetamiini	45 päiväsakkoa		2kk 2vko
8	Amfetamiini	45 päiväsakkoa		2kk 2vko
9	Amfetamiini Alpratsolaami	65 päiväsakkoa		4kk
10	Amfetamiini Bentsoyyliekgoniini Klonatsepaami Buprenorfiini	50 päivää vankeutta	X	9kk – 5 vuotta
11	Amfetamiini Metamfetamiini Kannabis	55 päiväsakkoa		3kk
12	Bentsoyyliekgoniini Oksatsepaami Nordiatsepaami Oksikodoni	50 päiväsakkoa		3kk
13	Amfetamiini Kannabis	60 päiväsakkoa		4kk
14	Amfetamiini Kannabis	50 päiväsakkoa		3kk
15	Amfetamiini Klonatsepaami (Hallussa amfetamiinia, metamfetamiinia & MDMA)	65 päiväsakkoa		4kk

16	Amfetamiini Karboksitetrahyd- rokannabinoli Diatsepaami Oksatsepaami Metyylifenidaatti	4kk vankeutta / 120h yhdyskun- palvelua. Aleni edellisten tuomioi- den takia.	X	9kk – 5 vuotta
17	Amfetamiini MDMA Metamfetamiini	4kk vankeutta (Kolari)	X	9kk – 5 vuotta
18	Amfetamiini Karboksitetrahyd- rokannabinoli Klonatsepaami Diatsepaami	50 päiväsakkoa		3kk
19	Kokaiini Kannabis	50 päiväsakkoa		3kk
20	Kokaiini Kannabis	55 päiväsakkoa		3kk

Tutkimissani tapauksissa rikosnimikkeinä ovat olleet seuraavat:

1. Huumausaineen käyttörikos
2. Rattijuopumus
3. Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta
4. Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen

Sain tutkittavakseni 20 käräjäoikeuden päätöstä, jotka liittyivät huumausaineisiin ja liikenne rikkomuksiin. Näissä yhteisenä nimittäjänä oli moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettaminen huumausaineen vaikutuksen alaisena. Tapauksesta riippuen rikosnimikkeitä oli 1-4 ja erilaisia huumausaineita 1-9. Tuomiot näissä tapauksissa vaihtelivat riippuen siitä, kuinka monta rikosnimikettä, oliko rikoksen uusija ja huumausaineen laatu. Tuomiot vaihtelivat päiväsaikoista vankeustuomioihin sekä yhdyskuntapalveluun. Eräässä tutkimassani tapauksessa tuomittu oli syyllistynyt ehdollisen vankeusrangaistuksen aikana uuteen samankaltaiseen rikokseen. Tällöin ehdollinen vankeusrangaistus muutettiin 4 kuukauden ehdottomaksi vankeusrangaistukseksi, joka lopulta muutettiin 120 tunnin yhdyskuntapalvelukseksi.

5.2 Asiantuntijoiden haastattelut

Haastatteluista saatujen tietojen mukaan Kymenlaakson alueella huumausainetilanne on tällä hetkellä todella huono. Haastatteluissa tuodaan esille, että tilanne on pahentunut vuosi vuodelta.

Haastateltava A, joka on ollut noin 20 vuotta syyttäjän tehtävissä, on uransa aikana hoitanut useamman tuhatta liikenneriikkomustapausta, joten hänellä on tietoa ja taitoa kertynyt.

Molemmat haastateltavat kertoivat, että miten huumausaineita tutkitaan ja miten niistä saatavat tulokset vaikuttavat mahdolliseen rangaistukseen, sen pituuteen ja ajokiellon määräämiseen. Poliisi pysäyttää kuljettajan tien sivuun, jolloin kysytään perusasioita, kuten esim. myöntääkö rikokset, mistä lähti ja minne menossa. Valtaosa kuljettajista myöntää rikokset. Tien päällä poliisi tekee yleensä huumeepikatestin, jonka jälkeen viedään verikokeisiin, jotta saadaan tarkasti selville, että mitä aineita veressä on ja kuinka paljon. Keskusrikospoliisi antaa myöhemmin labratulokset, jossa määrä ja pitoisuudet tulee ilmi.

Tärkeimpänä kysymyksenä oli, että miten aineet ja niiden pitoisuudet vaikuttavat rangaistuksiin ja ajokieltoihin. Molemmat haastateltavat sanoivat heti ensimmäisenä, että ajokieltoa seuraa aina. Alkoholirattijuopumuksissa on selkeät taulukot promilletaulukon mukaan, mutta huume tapauksissa ne ovat epä-määräisempiä. Uutena asiana itselleni tuli, että huumausaineiden laatu, sekä kuinka montaa ainetta veressä on vaikuttavat enemmän kuin pitoisuus. Kuitenkin kolari tilanteissa tutkitaan tarkemmin huumausaineet ja pitoisuudet, sillä tässä tapauksessa ne koventavat paljonkin tuomiota. Kulkuneuvokin vaikuttaa, mitä isompi moottorineuvo, sitä suurempi tuomio. Mutta normaalisti pitoisuuksiin ei kiinnitetä huomiota.

Haastateltava A toi esiin koventamisperusteen. Rikoslain 6. luvussa 5. §:ssä kerrotaan, että rangaistuksen koventamisperusteita ovat:

5) aikaisempi rikollisuus, jos sen ja uuden rikoksen suhde rikosten samankaltaisuuden johdosta tai muuten osoittaa tekijässä ilmeistä piittaamattomuutta lain kielloista ja käskyistä.

Tällä tarkoitetaan sitä, että jos kuljettaja on jo aiemmin tuomittu huumerattijuopumuksesta, niin tällä kerralla rangaistus on kovempi, vaikka huumausaineita olisikin veressä vähemmän.

Viimeisenä kysymyksenä halusin kysyä haastateltavien näkökulmaa ja mielipidettä siitä, että miten heidän mielestään huumerattijuopumukset ovat muuttuneet Kymenlaaksossa viimeisen noin 10 vuoden aikana. Molempien haastateltavien näkökulmasta huumerattijuopumukset ovat lisääntyneet. Kuitenkaan varsinaista syytä tälle ei tiedetä. Heidän yhteisellä pohdinnallaan päätyivät siihen, että poliisi olisi mahdollisesti lisännyt valvontaa, sekä tutkitaan enemmän tien päällä. Entiset syyttäjät olivat sitä mieltä, että huumerattijuopumuksia on enemmän kuin alkoholin vaikutuksenalaisia rattijuopumuksia.

Ohessa haastattelukysymykset:

1. Kuinka pitkään olet toiminut huumausainerikosten parissa?
2. Miten huumausaineita tutkitaan?
3. Miten tulokset vaikuttavat rangaistukseen/pituuteen?
4. Milloin määrätään ajokieltoon?
5. Miten tuomiot ovat muuttuneet viimeisen 10 vuoden aikana?

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä opinnäytetyössä on vastattu kysymykseen, miten verestä eri aineet ja niiden pitoisuudet vaikuttavat ajokieltoon ja rangaistuksen pituuteen. Tutkimuskysymykseen on vastattu Kymenlaakson käräjäoikeuden tuomioiden, poliisin sivulta saadun ajokieltotaulukon sekä Kotkassa kahden entisen syyttäjän haastattelujen perusteella.

Tapauksiin tutustuessani tutustuin myös moniin huumausaineisiin, joista en ollut aiemmin kuullut. Oli tapauksia, joissa henkilö oli käyttänyt useita eri huumausaineita ajon aikana, mutta rangaistuksen pituudeksi kuitenkin tuli pienempi määrä päiväsakkoja, kuin esimerkiksi toisessa tapauksessa, jossa puhuttiin vain yhdestä tai kahdesta huumausaineesta.

Tapauksia tutkiessani ja haastatteluja analysoidessani, tulin siihen tulokseen, että huumausaineen laatu ja määrä vaikuttavat tuomioon enemmän kuin pitoisuus veressä. Tuomioiden pituuksiin vaikuttavat myös aiemmat tuomiot, rikos-

ten määrä sekä kuinka kovaksi huumausaine luokitellaan. Tutustuessani erilaisiin lähteisiin ja kirjallisuuteen tuli ilmi, että noin kaksikymmentä vuotta sitten huumausainerattijuopumuksia tutkittiin eri tavalla. Siihen aikaan kuljettajia tuomittiin vain rattijuopumukseen, sillä huumausaineen käyttörikos kuului rattijuopumusrikokseen. Uudistuksen myötä rattijuopumuksen lisäksi huumausaineen käyttörikoksesta tehtiin oma erillinen rikos, josta nykyisin kuljettajia tuomitaan. Rattijuopumus ja huumausaineen käyttörikos kulkevat käsi kädessä.

Haastattelun yhteydessä tuli ilmi, että kolaritapauksissa poliisi tutkii tarkemmin epäillyn mahdolliset huumausaineet sekä niiden pitoisuudet veressä. Havaittiin saman asian erään tuomion pituudessa, jossa oli kolaritapaus. Kyseisessä tapauksessa rangaistuksen pituuteen lisäävästi vaikutti kolari ja rikoksen uusiminen. Tässä tapauksessa huomasi, että tuomioita katsotaan tapauskohtaisesti, sillä tässä ei keskitytty yhtä paljon huumausaineeseen ja sen kovuuteen, vaan enemmänkin kovuuteen, määrään sekä siihen, että kuljettaja on kolaroinut.

Uutena asiana haastatteluja tehdessäni tuli ilmi, että ajokieltoon määrätään aina. Ajokiellon määräämisestä on vastannut poliisi vuodesta 2019 lähtien. Tämä ilmeni kesken opinnäytetyöprosessini. Tämän takia lähdin selvittämään tapauksen ajokieltojen pituuksia. Löysin ajokielloista taulukon (ks. Kuva 1.) poliisin sivuilta. Kyseisen taulukon ohjeistuksella arvioin tapausteni ajokieltojen pituuksia. Taulukossa tulee ilmi ajokiellon liukuma, mikä siis tarkoittaa, että taulukon perusteella ei pystytä 100-prosenttisen varmaa ajokieltoa arvioimaan, sillä liukuma on käytössä tapauskohtaisesti.

Entisiä syyttäjiä haastatellessani esitin heille kysymyksen siitä, että miten heidän näkemyksensä mukaan huumausainerattijuopumukset ovat muuttuneet viimeisen 10 vuoden aikana. Jäin pohtimaan sitä, että onko huumausainerattijuopumustapausten määrä muuttunut. Jos se on lisääntynyt, onko syynä poliisin lisääntynyt valvonta, tutkinta tien päällä vai median lisääntynyt uutisointi. Haastateltavanikaan eivät osanneet siihen tarkemmin vastata, mutta heidän näkemyksensä mukaan kyseiset rikokset ovat lisääntyneet. Jos katson asiaa uutisoinnin kannalta, niin rikokset ovat lisääntyneet. Onko syynä kenties trendi ja huumausaineiden helppo saatavuus. Henkilökohtainen mielipiteeni asiaan

on, että huumausaineet ja niihin kohdistuvat rikokset ovat lisääntyneet viime vuosina.

Johtopäätökseni on, että huumausainerattijuopumuksissa määrätään aina ajokieltoon aineista ja määrästä riippumatta. Rangaistuksien pituuksiin vaikuttavat kuitenkin enemmän määrä, laatu ja aiemmat rikokset, kuin pitoisuudet veressä. Huumausainerattijuopumusprosessista on haluttu tehdä nopeampi, kun ajokieltoon määräykset ovat siirtyneet poliisille.

LÄHTEET

Ajokorttilaki 29.4.2011/386.

Eskola, J & Suoranta, J. 2022. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Hakkarainen P., Kaprio J., Pirkola S., Seppälä T, Soikkeli M & Suvisaari J. 2014. Cannabis ja terveys. Tutkimuksesta tiiviisti 17. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116243/Kannabis_ja_terveys_taitto_korjattu_2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 5.4.2023]

Hallintolaki 6.6.2003/434

Hallituksen esitys Eduskunnalle ajokorttilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi HE 212/2010.

Hallituksen esitys Eduskunnalle rikoslain täydentämisestä huumausainerikoksia koskevilla säännöksillä HE 180/1992.

Hietalahti, A. 2005. Päihdelinkki: Buprenorfiini päihdekäytössä. Päivittänyt Niinivaara K & Koivunen V. 2015. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/laakkeet/buprenorfiini-paihde-kaytossa> [viitattu 13.5.2023]

Huumausainelaki 30.5.2008/373.

Kallio, M. & Karttunen, N. 2017. Päihdelinkki: Bentsodiatsepaamit. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/laakkeet/bentsodiatsepiinit> [viitattu 13.5.2023]

KKO:2004:127

Laki rikosuhrimaksusta 22.5.2015/669.

Lappi-Seppälä, T. & Hakamies, K. & Helenius, D. & Melander, S. & Nuotio, K. & Ojala, T. & Rautio, I. 2022. Rikosoikeus. Painostieto. Helsinki: Alma Talent Oy.

Liikenneturva s.a. Rattijuopumus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.liikenneturva.fi/liikenteessa/rattijuopumus/#6e8a2304> [viitattu 10.4.2023].

Matikkala, J. 2021. Rikosoikeudellinen seuraamusjärjestelmä. E-kirja. Helsinki: Edita Publishing Oy, toinen, uudistettu ja ajantasaistettu painos. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.228238?sid=2978826345> [viitattu 10.5.2023]

Minilex s.a. Kirjallinen menettely ja rattijuopumus. WW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.minilex.fi/a/kirjallinen-menettely-ja-rattijuopumus> [viitattu 12.5.2023]

Oikeus.fi. 2018. Rattijuopumukset sakkomenettelyyn. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://oikeus.fi/fi/index/ajankohtaista/tiedotteet/2018/rattijuopumukset/sakkomenettelyyn.html> [viitattu 12.5.2023]

Oikeus.fi. 2021. Mikä rikosprosessissa tapahtuu? WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://oikeus.fi/fi/index/asiatjapalvelut/rikoksenuhrit/lapsirikoksenuhrit/mitarikosprosessissatapahtuu.html> [viitattu 10.4.2023]

Oikeus.fi. 2021. Seuraamukset. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiat/rikosasiat/seuraamukset.html> [viitattu 14.5.2023]

Poliisi. 2022. Ajokiellot. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://poliisi.fi/ajokiellot> [viitattu 10.4.2023]

Poliisi. 2022. Ajokieltopäätöksen tekeminen. <https://poliisi.fi/-/ajokieltopaatoksen-tekeminen-vie-viikkoja-jopa-kuukausia> [viitattu 10.4.2023]

Poliisi. 2022. Huumausainerikokset. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://poliisi.fi/huumausainerikokset> [viitattu 10.4.2023]

Puusa A. & Juuti P. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. E-kirja. Helsinki: Gaudeamus. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.225650?sid=2968818390> [viitattu 15.5.2023]

Rikoslaki 19.12.1889/39.

Rikosseuraamuslaitos. 2022. Yhdyskuntapalvelu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.rikosseuraamus.fi/fi/index/seuraamukset/yhdyskuntaseuraamustyo/yhdyskuntapalvelu.html> [viitattu 14.5.2023]

Sairanen, S. 2005a. Päihdelinkki: Amfetamiini, metamfetamiini sekä muut piristeet. Päivittänyt Ulrich Tacke 2009, Tarkastanut Janne Nahkuri 2020. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietois-kut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/amfetamiini-metamfetamiini-seka-muut-piristeet> [viitattu 5.4.2023]

Sairanen, Sanna. 2005b. Päihdelinkki: Kokaiini ja crack. Päivittänyt Timo Seppälä 2015. WWW-dokumentti: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietois-kut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/kokaiini-ja-crack> [viitattu 13.5.2023]

Siro, J. 2017. Huumausainerikokset. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Syyttäjänlaitos s.a. Rikesakko-, sakko- ja rangaistusmääräys. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://syyttajalaitos.fi/rikesakko-sakko-ja-rangaistusmaarayns> [viitattu 14.5.2023]

Syyttäjänlaitos s.a. Rikosasian oikeudenkäynti. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://syyttajalaitos.fi/rikosasian-oikeudenkaynti> [viitattu 14.5.2023]

Tieliikennelaki 729/2018.

Tuomioistuinlaitos. 2021. Vastaajana rikosasiassa. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/kutsuttunaoikeudenkayntiin/vastaajanarikosasiassa.html> [viitattu 11.4.2023]

Tuomioistuinlaitos. 2021. Rikosasian käsittely. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiat/rikosasiat/rikosasiankasittely.html> [viitattu 11.4.2023]

KUVALUETTELO

Kuva 1. Rattijuopumus. Poliisi. 2022. Saatavissa: <https://poliisi.fi/ajokiellot> [viitattu 10.4.2023]

Kuva 2. Törkeä rattijuopumus. Poliisi. 2022. Saatavissa: <https://poliisi.fi/ajokiellot> [viitattu 10.4.2023]

Kuva 3. Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta. Poliisi. 2022. Saatavissa: <https://poliisi.fi/ajokiellot> [viitattu 10.4.2023]